

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Jona 4 : 4 – 5	Auteur:	Ds. J.C. den Toom
Jaargang 1	Nummer 2017-07	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen	

Jona oneens met Gods heil

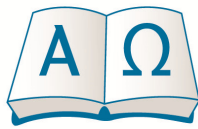
Toen de dag naderde, waarop het aangekondigde oordeel over Ninevé moest komen is Jona de stad uitgegaan, in oostelijke richting. Daar heeft hij een mooi plaatsje uitgezocht op een heuvel waar hij uitzicht had over de stad. Het was brandend heet. Daarom maakte hij een afdak van bladeren om zich te beschermen tegen de felle stralen van de zon. Jona had in de Naam des Heeren gesproken dat Ninevé zou worden omgekeerd. Maar God deed het niet want haar inwoners kregen berouw en bekeerden zich tot God en ondanks het aangekondigde oordeel gaf de Heere genade. Dit kon Jona niet verdragen. En zijn toorn ontstak. God had het aangekondigde oordeel moeten volbrengen. In Ninevé wonen immers de vijand van Gods volk. Assur vertrapte de velden, plunderde de boerderijen en verwoestte steden en dorpen, velen vonden onder de wrede hand van Assur waarvan Ninevé de hoofdstad was een zekere dood. Nu zou er eindelijk een einde komen aan die wrede onderdrukkers. Maar God handelt anders dan Hij heeft gesproken. Dat kan hij niet hebben en daarom is hij toornig op de Heere zijn God. Deze geschiedenis staat mede opgetekend om ons te plaatsen voor de spiegel. Gedragen wij ons vaak niet hetzelfde als Jona wanneer het anders gaat dan wij hadden gehoopt en het ons die ons tegenstaan wel gaat?

Jona heeft inmiddels heel wat onderwijs ontvangen over het handelen van zijn God. Maar wat is hij hardleers. Hij heeft er kennelijk niets van begrepen of van geleerd. Sterker nog, Jona zegt dat de Heere heeft het fout gedaan. Er klopt niets van. En wij doen maar al te vaak hetzelfde en we menen net als Jona dat God het verkeerd doet. Ook wij draaien de rollen om door de Heere voor te schrijven hoe het moet. We belijden weliswaar dat Gods wegen hoger zijn dan de onze en zijn gedachten hoger dan onze gedachten maar we beseffen niet half wat dat betekent. Dat blijkt wel uit de levens praktijk. Wanneer we zijn goddelijk handelen niet kunnen doorgronden trekken we met ons beperkte menselijk verstand de conclusie dat God het verkeerd heeft gedaan. Hoeveel keer vragen wij ons niet af: “Waarom grijpt God niet in?” “En wanneer we letten op onze omgeving en je ziet hoe het hen vergaat die God en zijn dienst hebben verlaten dan vragen we ons af: “Waar is God, is Hij er nog wel?” “Zulke vragen komen er op uit ons hart omdat we meer waarde toekennen aan ons eigen ik dan aan het handelen van God. Jona's eer op het spel. Dat is ten diepste de oorzaak van zijn toorn en verdriet. Als Ninevé van de aardbodem was weggevaagd, zou Jona de gevierde profeet naar zijn volk terug kunnen keren om hen te vertellen dat op zijn prediking het oordeel Gods was gekomen. Maar nu staat hij als het er op aan komt voor schut. Hij predikte met vuur en hij dreigde in niet mis te verstane woorden. Maar het stelde niets voor. Zijn woorden kwamen niet uit. Op de aangekondigde dag van het gericht gebeurde er niets. Want zijn God handelde anders dan dat Jona had geprofeteerd. Hij is voor zijn gevoel het slachtoffer van Gods goedheid en genade. Zijn eer gaat eraan en dat is wel het ergste wat je kan overkomen.

Nog niet zo lang geleden was Jona als een dienstweigeraar voor zijn God gevlucht. Hij had zichzelf in de benauwdheid gebracht maar de Heere redde zijn ziel. In het ingewand van de vis kwam hij tot de belijdenis dat het heil alleen van de Heere is. Toen was hij op zijn plaats. Hij was door de ontfermingen Gods overgezet van de dood naar het leven. Maar Jona was en bleef een mens van vlees en bloed. Dat vlees droeg hij met zich mee, zijn leven lang. Daardoor is het bij hem lang niet altijd zoals het wezen moest. Een christen is in de Bijbelse betekenis van het woord een twee mens. In Hem is het leven naar de Geest en het leven naar het vlees. En dat veroorzaakt een gedurige strijd. Daarom gaat het in het leven des geloofs ook altijd op en neer. Het leven des geloofs kent zijn hoogtepunten en zijn dieptepunten. Wanneer we door de genade van Boven zijn aangeraakt altijd op onze plaats zouden zijn en we altijd zouden leven uit de Geest, zouden we mensen zonder zonden zijn. De Heere vernieuwt de zinnen, maar ze behouden hier op aarde wel hun vlees. Er is sprake van de afsterving van de oude natuur, maar bij tijden kan die oude mens weer danig de kop opsteken. We zien het hier bij Jona. En dat komt niet van buiten af tot ons, dat komt op uit ons eigen hart.

Jona bad tot de Heere en zeide: “Och, Heere was dit mijn woord niet. Als ik nog in mijn land was. Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tarsis. Want ik wist dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid en berouw hebbende over het kwaad. Nu dan Heere, neem toch mijn ziel van mij. Want het is mij beter te sterven dan te leven.” Toen Jona zou moeten bidden tijdens de storm op zee, zweeg hij en nu er reden te over is om te danken klaagt hij. Het lijkt er zelfs op dat hij zijn vlucht naar Tarsis wil goedpraten met vrome woorden.

Het is of hij zeggen wil dat hij God wilde sparen, maar in wezen wil hij zichzelf sparen. Het gaat om zijn eigen eer. In het eerste vers van zijn gebed staat tot drie keer toe ik en twee keer mijn. Hij valt weer in de zelfde zonde

als van een paar maanden geleden. Ook de allerheiligsten zo zegt onze Heidelbergse catechismus hebben nog maar een klein beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid, die van God wordt gevraagd.

In plaats van te roemen in Gods goedheid en barmhartigheid klaagt hij en besluit zijn gebed met: “Nu dan Heere, neem toch mijn ziel van mij. Want het is mij beter te sterven dan te leven.” Jesaja was het moe om nog langer op rotsen te ploegen, want men bekeerde zich toch niet. Maar Jona wilde sterven omdat hij rijke zegen op zijn arbeid zag. Omdat men zijn woord wel geloofde. Daarom kwijnde hij liever weg. De Heere verhoorde zijn gebed niet, maar Hij vraagt aan zijn verbitterde en opstandige kind: “Is uw toorn billijk ontstoken? “ Het is alsof Hij vraagt: “ Wat heb ik jou gedaan, dat je zo boos en verdrietig bent? “ In het Bijbelboek Jona wordt ons het beeld getekend van iemand die geen vreemdeling is in Sion. De Heere wil er ons aan ontdekken hoe boos ons hart kan zijn ook na ontvangen genade. Hij doet het opdat we door onze zelfkennis terecht zouden komen aan de voet van het kruis, bij de Middelaar Gods en der mensen die voor de overtredders gebeden heeft: “Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. “ Hij is de Voorspraak aan de rechterhand van de Vader, die altoos voor de zijnen bidt. Hij is altijd uit op hun heil, ook wanneer zij zondige wegen gaan. In Hem is de Heere genadig, barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid ook als zij het oneens zijn met Gods leiding in het leven.

Te lezen Schriftgedeelten en te zingen Psalmen

Jona 4 : 1 - 5, Lukas 15 : 1 - 10

Psalm 73 : 8 en 11, Psalm 86 : 6

Aanvullende gegevens

Persoonlijke verdieping

- 1 De goddeloze steden Sodom en Gomorra worden niet gespaard en Ninevé daarentegen wel. Verwerk het gegeven van Gods vrijmachtig welbehagen in de inleiding.
- 2 Vergelijk het gebed van Jona met dat van Mozes in en Elia. Werk de overeenkomsten en de verschillen uit in de inleiding.

Gespreksvragen

- 1 Wat is de oorzaak dat Jona zo weinig geleerd heeft van de lessen in zijn eigen leven?
- 2 Wat is er verkeerd aan de ijver van Jona voor Gods eer?
- 3 Hoe is te zien dat de Heere ook Jona laat delen in zijn lankmoedigheid?

Aantekeningen: